

Opinnäytetyö (AMK)

Kuvataiteen koulutusohjelma

Maalaus

2013

Kirsikka Juntti

TAITEENI KEHITYS

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kuvataiteen koulutusohjelma | Maalaus

2013 | Sivumäärä: 24

Ohjaajat: Taina Erävaara ja Ilona Tanskanen

Kirsikka Juntti

TAITEENI KEHITYS

Kirjallisessa opinnäytetyössäni käsittelen taiteellista kehitystäni opiskeluvuosieni aikana. Taiteellisen kehitykseni matkalla jatkuva teema on ollut kerronnallisuus, sanan ja kuvan yhdistäminen. Toinen näkyvä asia on ollut kiinnostukseni kolmiulotteisuuteen ja tilallisuuteen. Matkan varrella taiteessani tapahtuneet muutokset ovat koskeneet muun muassa materiaalien merkitystä ja esittävyiden rinnalle noussutta abstraktimpaa ilmaisua.

ASIASANAT:

Abstraktius, kerronnallisuus, kolmiulotteisuus, taide

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Fine Arts | Painting

2013 | Total number of pages: 24

Instructors: Taina Erävaara and Ilona Tanskanen

Kirsikka Juntti

THE PROGRESS OF MY ART

In my thesis I am concerned with my artistic progress during the years of my studies. Ongoing themes during my journey of artistic progress has been narration, the integration of word and image. Another noticeable thing has been my interest in tridimensionality and space. The changes during my journey have related among other things the significance of materials and more abstract expression which has rise next to representation.

KEYWORDS:

Abstract, art, narration, tridimensionality

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 NELJÄ VUOTTA TIIVISTETTYNÄ	6
3 KERRONNALLISUUDESTA – KUVA JA SANA	8
3.1 Kuvasta ja sanasta yleisesti	8
3.2 Sarjakuva ja kuvakirjakokeilut	9
3.3 Kerronnallisuuden tulevaisuus taiteessani	11
4 EI-ESITTÄVÄ, MATERIAALISUUS JA AISTISUUS	12
4.1 Taustojen tarpeellisuudesta	12
4.2 Intuitiivinen työskentely ja taiteellinen kriisi	12
4.3 Abstraktion viehätys ja kantaaottavuus	13
4.4 Seurauksia	15
5 KOHTI KOLMIULOTTEISUUTTA JA TILALLISUUTTA	16
5.1 Kiinnostava kolmiulotteisuus	16
5.2 Kolmiulotteisuuden kehitys teoksissani	17
5.3 Kolmiulotteisuuden tulevaisuus taiteessani	18
6 VERTAILUA – PAULIINA TURAKKA PURHONEN JA OUTI HEISKANEN	19
7 LOPUKSI	22
LÄHTEET	23

1 JOHDANTO

Ennen käsitykseni tulevaisuudestani taiteen tekijänä oli, että piirtäisin kuvia ja maalaisin tauluja, ehkä kuvittaisin kirjoja tai piirtäisin sarjakuvaa. Taideteos oli minulle pitkälti kaksiulotteinen kuva, illuusio.

Käytyäni neljä vuotta taidekoulua ja välillä tuskallistakin itsetutkiskelua olen oppinut ymmärtämään taidetta toivoakseni hieman laajemmin. Kun käsitykseni taiteesta on muuttunut, myös näkemys tulevaisuudestani kuvataiteilijana on saanut uusia vivahteita.

Opiskeluni aikana olen kiinnostunut muun muassa materiaalilähtöisyydestä taiteessa, ei-esittävistä aiheista ja kolmiulotteisuudesta. Kaikkea, mikä minua kiinnostaa, en ole, ainakaan vielä, käytännössä kokeillut, enkä tiedä, tulevatko ne näkymään taiteessani tulevaisuudessa. Kiinnostus niihin ohjaa kuitenkin jossain määrin matkaani kuvataiteilijana, ehkä hieman eri suuntaan kuin ennen opintoja arvelin. Vaikka toisaalta monet asiat ovat ajan myötä muuttuneet, toisaalta jotkin kiinnostuksen kohteet ovat säilyneet, muuttaen tosin ilmenemistapaansa. Yksi näistä kiinnostuksen aiheista on kerronnallisuus. Tässä kirjallisessa opinäytetyössäni käyn näiden muutamien taiteellisten kiinnostuksenkohteiden näkökulmasta läpi kehitystäni kuvataiteilijaksi.

2 NELJÄ VUOTTA TIIVISTETTYNÄ

Valmistun Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemiaan kuvataiteen koulutusohjelmasta kuvataiteilijaksi. Kun aloitin koulun vuonna 2009, suunnitelmissani oli valmistuttuani ryhtyä kuvittajaksi. Käsitykseni taiteesta oli syntynyt kirjojen kuvia katselemalla. En ollut juurikaan käynyt taidenäyttelyissä. Olin pääasiassa vain piirtänyt. Jonkin verran olin myös maalannut ja muutaman kerran veistänyt savesta. Kerran olin myös kokeillut grafiikkaa. Piirtäminen oli minulle tekniikoista kaikista tärkein ja tutuin.

Ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen veiston, grafiikan ja maalauksen linjavaihtoehtoista valitsin maalauksen. Maalauslinjan valinnasta huolimatta tekemäni teokset olivat pitkän aikaa paperille tehtyjä piirroksia, joita joskus väritin kynillä ja vesiväreillä. Niissä oli usein erilaisia hahmoja, jotka toivat mieleen satumaa- ilman, mutta toisaalta niissä oli myös havaintoon perustuvaa realistista tutkimista.

Koulun aikana kävin läpi monta taiteelliseen työskentelyyni liittyvää kriisiä. Toisen opiskeluvuoden jälkeen olin jo varma, että keskeyttäisin opintoni ja suunnitelin siirtymistä graafisen suunnittelun opintoihin. Kävin jopa pääsykokeissa, mutta siellä tulin varmemmaksi siitä, että toisin kuin olin kuvitellut, olen kuitenkin kaikesta huolimatta enemmän kuvataiteilija kuin kuvittaja.

Kolmas vuosi oli opinnoissani merkittävä taitekohta. Aloin maalata enemmän, vesivärien lisäksi myös öljyväreillä. Innostuin entisestään erilaisten materiaalien ja tekniikoiden yhdistelemisestä. Olin jo aiemmin kiinnostunut kollaasimaisesta ”leikkaa–liimaa”-työskentelystä. Kolmantena opiskeluvuonna käytin tätä tekniikkaa entistä enemmän ja rikoin myös välillä teosten pintaa naarmuttamalla ja kaivertamalla. Minua alkoi kuva-aiheen lisäksi kiinnostaa yhä enemmän teosten materiaalit. Teoksissani selkeät esittävät hahmot vähenivät. Aloin arvostaa enemmän välineiden jättämiä jälkiä ja jäljen jättämisen elettä itsessään. Jäljistä muodostui usein maisemallisia, luonnonmuotoja mieleen tuovia kuvia.

Neljäntenä vuonna jatkoin samantyyppistä työskentelyä. Opinnäytetyönäyttelyni ”Hetkinen” pidin 2013 Köysiratagallerian Hiostamossa. Näyttely koostui kolmesta maalauksesta ja yhdestä paperiteoksesta. Näyttelyn teemana oli ajan kuluminen ja hetkellisyys.

Tällä hetkellä maalaan ja piirrän sekä paperille että levyille. Piirtäminen on säilyttänyt tärkeän aseman työskentelyssäni. Piirustusjälkeen on mielestäni maalaukopintojen jälkeen tullut maalauksellisia vaikutteita. Olen jatkanut ”leikkaa–liimaa”-kokeiluja ja pintojen rikkomista. Havaintoon perustuvan realistisuuden olen jättänyt tällä hetkellä lähestulkoon kokonaan. Hahmoja esiintyy teoksissani yhä aika harvakseltaan. Luonnon muodot ovat säilyneet. Minua kiinnostavat tällä hetkellä paljon erilaiset rakenteet, rakentuminen ja hajoaminen.

3 KERRONNALLISUUDESTA – KUVA JA SANA

3.1 Kuvasta ja sanasta yleisesti

Kuvan ja kirjoituksen tiiviillä yhteistoiminnalla on pitkä historia. Kirjoitus on syntynyt kuvasta, mutta nykyisin länsimaissa kirjainten visuaalinen muoto opitaan unohtamaan. Kuvien merkitys on myös toisaalta ollut kautta aikojen sidottuna kielelliseen kommunikaatioon. Kuvien merkityksiä voidaan tehostaa sanoilla ja kirjoituksen kuvilla. Taiteeseenkin liittyy paljon kielellisiä asioita: sanoja itse teoksena tai siihen sisällytettynä (jolla on maalauksessa pitkä historia), teosten nimiä, kritiikkejä, historiaa, tutkimusta, taiteilijaelämäkertoja ja niin edelleen. Monet kielelliset asiat vaikuttavat kuvan katsomiseen eikä se koskaan ole vain puhdasta näkemistä. (Mikkonen 2005,13—14,181.)

Yksittäistä liikkumatonta kuvaa ei voi luokitella itsessään kertomukseksi. Se voi kuitenkin pyrkiä kertovuuteen, ja siinä voi olla kerronnallisia vihjeitä. Se voi toimia virikkeenä kertomukselle. Yksittäisen kuvan kertovaa vaikutelmaa luovat toisto, ajallinen rakenne kuvatilassa, viittaus kuvan hetken ulkopuolelle, kuvatilan jakaminen osiin sekä viittaus kertovaan lajityyppiin. (Mikkonen 2005, 184–185, 212.)

Tarinoilla ihminen hahmottaa todellisuuden katkeamattomasta ketjusta asioita ja muistaa niitä. Tarinoilla annetaan asioille merkityksiä.

Niiden kertominen tuntuisi olevan jotenkin olennainen osa ihmisyyttä. Ihmiset ovat aina kertoneet tarinoita. Olisi oikeastaan vaikea kuvitella koko ihmisyyhteiskuntaa ja kulttuuria ilman minkäänlaisia kertomuksia.

Tarinat ovat aina kiehtoneet minua, ja kuvan tekemiseni on kauan aikaa linkittynyt tarinoihin, etenkin satuihin. Saduissa on kiehtovaa mahdollisuus järjettömiin asioihin ja vääristymiin. Niissä myös saatetaan käsitellä elämän peruskysymyksiä kuten elämää, kuolemaa ja selviytymistä etäännyttäen ja pelkistäen.

3.2 Sarjakuva ja kuvakirjakokeilut

Sarjakuva on kuvan ja sanan yhdistelmämuoto. Siinä kuva ja sana ovat rakenteellisesti ja semanttisesti, eli merkitystä koskevasti, riippuvaisia toisistaan. Ne välittävät ajatusta yhdessä. Sarjakuvassa kuva ja sana voivat yhdistyä moninaisin tavoin. Kuvan ja sanan hierarkia voi kallistua jommankumman hallitsevampaan asemaan, mutta yhtälailla selkeä hierarkkinen rakenne voi puuttua kokonaan niiden väliltä. Hierarkkinen asema kuvan ja sanan välillä voi myös vaihdella. Sarjakuvassa kuvan ja sanan välillä voi esiintyä toistoa, ne voivat sulautua toinen toisiinsa ja täydentää toisiaan. (Mikkonen 2005,295.)

Kuvakirjassa yhdistyy kuvataide ja kirjallisuus. Sitä voidaan pitää niiden rajatapauksena. Ero kuvakirjan ja kuvitetun kirjan välillä ei ole aina selkeä. Erotuksena voidaan kuitenkin pitää sitä, että kuvalla täytyy olla tekstiä merkitsevästi laajentava tehtävä, jotta voidaan puhua kuvakirjasta. (Mikkonen 2005,329–330.)

Vapaasti valittavina kesäopintoina olen kokeillut sekä sarjakuvan että kuvakirjan tekemistä. Edellä mainittua kokeilin itsenäisesti ja jälkimmäistä yhteistyössä koulutoverini kanssa.

Yrittäessäni piirtää sarjakuvaa, hylkäsin suunnitelmani pian ja päädyinkin tekemään havaintoon perustuvaa piirustusta. Kirjaprojekti eteni niin pitkälle, että kuvat saatiin valmiiksi, mutta teksti jäi puuttumaan. Olin melko tyytyväinen yhteistyön lopputulokseen, vaikka kuitenkin minusta tuntui, että en omalla kohdallani pystynyt saavuttamaan työskentelyssäni parasta mahdollista taiteellista tasoa.

Ongelma, joka molemmissa projekteissa tuli vastaan, oli se, että jossain vaiheessa kaikki tekemäni materiaali alkoi tuntua stereotyyppiseltä ja maneeriselta. Tuntui, että minulla oli mielessäni liian rajoittunut ja ennalta määrätty kuva siitä, millaista jälkeä minun tulisi saada aikaiseksi. Ei se varmaankaan ollut tietoisesti mielessä, mutta huomasin sen valmiista kuvista, joihin en ollut tyytyväinen. Tuntui, että olin rajannut tekemistäni niin, että se sopisi ennalta määrättyihin raameihin. Raameihin, jotka olivat minun mielessäni luoma mielikuva siitä, millainen sarjakuvan tai kuvakirjan tulisi olla. Kaipasin kuitenkin vapautta ja tilaa taiteelleni versota yllättäviin suuntiin ja raamien rajojen yli.

3.3 Kerronnallisuuden tulevaisuus taiteessani

Vaikka välillä nautinkin puhtaasta kirjoittamisesta paljon, se ei ole minun vahvin ilmaisumuotoni. Olen kuvataiteilija, ja visuaalisuus on minun vahvuuteni. Luulen, että minua kiinnostaa tällä hetkellä kuitenkin enemmän kerronnallisuus ja tarinat ilmiönä, aiheena ja innoittajana taiteelleni kuin tarinoiden luominen itse. Ennen halusin luoda yhtenäisiä tarinakokonaisuuksia, tehdä vaikka kuvakirjan tai sarjakuvan, jossa on selkeä juoni. Nykyisin minua miellyttää yhtä paljon pelkkä vihje tai viittaus, katkelma tai rikkonaiset palaset kertomuksesta.

Minua kyllä kiinnostaisi kokeilla, millä tavoilla voisin yhdistää kuvaa ja kirjoitusta teoksissani. Esimerkiksi yhdysvaltalainen maalari Cy Twombly sisällyttää teoksiinsa aika kiinnostavasti kirjoitusta, sanoja tai kirjoituksen mieleen tuovaa jälkeä. Yksi mahdollisuus itselleni olisikin keskittyä kirjoitukseen enemmän visuaalisena asiana. Toisaalta myös uusi yritys sarjakuvan tai kuvakirjan keinojen ja mallin käyttämisessä taideteoksessa, ilman pyrkimystä saada aikaiseksi kuvakirjaksi tai sarjakuvaksi määriteltävä kappale, voisi edelleen olla kiinnostavaa.

4 EI-ESITTÄVÄ, MATERIAALISUUS JA AISTISUUS

4.1 Taustojen tarpeellisuudesta

Olin jo aikaisemmin satunnaisesti kokeillut abstraktimpaa tekotapaa, mutta vuonna 2011 aloin ymmärtää sen mahdollisuuksia aivan uudella tavalla ja innostuin siitä. Aloitin abstrahoimisen kokeilun, koska ajattelin, että minun täytyy oppia tekemään taustoja. Usein tein vain hahmoja, jotka leijuivat tyhjyydessä, enkä tiennyt, mitä hahmoja ympäröivälle alueelle olisin tehnyt. Se oli aluetta, johon minulla ei ollut mielenkiintoa koskea, mutta jolle tuntui kuitenkin tarpeelliselta tehdä jotain.

4.2 Intuitiivinen työskentely ja taiteellinen kriisi

Jonkin koulutehtävän varjolla aloin kerran piirtää ja maalata ilman suunnitelmaa, ilman vaatimusta siitä, että lopputuloksesta täytyisi tulla jotain esittävää ja tunnistettavaa. Aloitin tekemällä jälkiä, läikkiä tai viivoja, jollain harkitsemattomalla tavalla vain rikkomalla valkoisen pohjan puhtauden. Jatkoin tekemistä seuraten assosiaatioita, joita erilaiset tekemäni jäljet mielessäni herättivät.

Prosessin aikana mielessäni vahvistui vähitellen vaihe vaiheelta jokin ajatus siitä, mitä teoksesta tulee. Työskentely tällä tavalla oli jännittävää, koska usein siinä yllätin itseni. Sain helpommin aikaan jälkeä, jonka kaltaista suunnitellummin työskentelemällä oli ollut vaikeaa saada aikaan. Jälki oli vapaamman ja rennomman tuntuista. Ilman suunniteltua päämäärää työskentelemällä opin

myös uusia asioita siitä, kuinka materiaalit reagoivat. Tekeminen tuntui helpolta ja miellyttävältä, mutta kuitenkin jännittävältä.

Uuden työskentelytavan viehätys kuitenkin laantui ja minut yllätti merkityksettömyyden tunne. Ajatus siitä, että en voisi vaikuttaa teoksiini etukäteen suunnitteleamalla, alkoi ahdistaa. Jos aloin tehdä jotain suunnitelmaan perustuvaa, petyin usein aikaansaamaani jälkeen. Jälki näytti jäykältä ja pakotetulta, ei lainkaan niin hyvältä kuin vapaasti assosioiden tehdessä. Mitä järkeä olisi tehdä mitään, jos ei voisi suunnitella etukäteen ja toteuttaa ideoitaan? Toivoin, että pystyisin jotenkin yhdistämään vapaan ja rennon jäljen ja suunnitelmallisen tekemisen.

4.3 Abstraktion viehätys ja kantaaottavuus

Pääsin kriisistä vähitellen yli. Annoin periksi suunnittelemattomuudelle ja aloin arvostaa taas uutta työskentelytapaani. Koin vapauttavaksi työskentelyssä ja valmiissa teoksissa tuntemani rauhan ja hiljaisuuden. Kuin katsoisi virtaavaa vettä. Ei tarvinnut ajatella sanallisesti vain aistia ja kokea. Samaistun näiden kokemusteni kanssa Tarja Pitkänen-Walterin kuvaamaan ”tyhmänä kuin maalari”-olotilaan, ympäröivän maailman tuijottelemiseen uppoutumiseen. Pitkänen-Walterin kertoo sen olevan olotila, jota kertomuksen seuranta, asioiden käsittämisen vaatimus, ei saa häiritä. (Pitkänen-Walter 2006, 53.)

Pitkänen-Walter kirjoittaa:

”‘Tyhmänä’ kuin maalari-olotila poikkeaa olennaisesti siitä suorituskeskeisestä, tarkoituksellisesti rajatusta, pinnistelevästä tarkkaavaisuudesta, joka on maksi-

maalisen aistiärsyketulvan aikakaudella tavanomainen havaitsemisen tapa. Suorituskeskeinen tarkkaavaisuus liittyy modernien periaatteiden mukaiseen yksilön valjastamiseen taloudellisen kasvun yhteiskuntaan, suorittamisesta ja ärsyketulvasta irrottautuminen osoittaa toisensuuntaiseen ihmisenä olemisen pyrkimykseen.” (Pitkänen-Walter 2006, 53.)

Pitkänen Walterin maalaaminen on ei-esittävää, abstraktia. Maalauseleillä ja materiaalisuudella on tärkeä asema.

Kuvatessaan ”tyhmänä kuin maalari”-olotilaa Pitkänen-Walter puhuu myös sen kantaa ottavasta puolesta. Myös Taide-lehdessä Harri Laakso puhuu mielestäni samankaltaisesta kantaaottavuudesta Wolfgang Tillmansin valokuvia käsittelevässä kirjoituksessaan:

”Abstraktio voi olla myös poliittinen ele, vaikka se ei taiteen historian valossa aina siltä näytäkään. Esittämisestä pidättäytyminen merkitsee kieltäytymistä tunnistettavan kuvan luomisesta tässä ylimediaituneessa maailmassa, jossa kuviin kohdistuu jatkuva merkitysten tuottamisen vaatimus. Abstraktio on puhdasta mahdollisuutta, pakoa siitä, minkä jo tietää, ei sen varmistamista. Näin myös Tillmansin abstraktit kuvat vahvistavat osaltaan tunnetta siitä, että poliittisuus on pieniä, aistittavia asioita, oikeuksia ja valintoja, jotka ovat aina edessämme” (Laakso 2006, 25.)

Nämä ajatukset miellyttävät minua. Jos johonkin haluan taiteellani ottaa kantaa, niin yksi merkittävä olisi kritiikki näille Pitkänen- Walterin ja Laaksonkin kuvamille nyky-yhteiskunnan ilmiöille.

4.4 Seurauksia

Olen vähitellen oppinut jo hieman hallitsemaan minulle uutta työskentelytapaa. Olen oppinut vuorottelemaan hallitun ja hallitsemattoman välillä. Nykyisin minulla saattaa olla jonkinlainen väljä mielikuva siitä, mitä haluan lopputuloksesta tulevan ja voin ohjata (vaihtelevin menestyksin) työskentelyäni siihen suuntaan. Toisaalta minulla ei enää ole yhtä suurta tarvetta hallita ja kontrolloida kuvanmuodostumisprosessia etukäteen. Eleen tekemisestä, jäljen jättämisestä, on tullut tämän prosessin myötä merkityksellisempää minulle työskentelyssäni. Kuitenkin myös esittävyttä on säilynyt teoksissani, enkä haluaisikaan siitä täysin luopua, ainakaan heti. Intuitioon ja assosiaatioihin perustuva työskentelytapa tuo hyvää vastapainoa esittäville ja kerronnallisille teemoille, jotka myös minua kiinnostavat. Toisaalta uuteen työskentelytapaan tutustuminen on tuonut myös ristiriitaisuutta työskentelyyni.

5 KOHTI KOLMIULOTTEISUUTTA JA TILALLISUUTTA

5.1 Kiinnostava kolmiulotteisuus

Kirjassa ”Maailman taiteen historia” todetaan:

”Nykyajan katsoja on niin tottunut taiteilijan kankaaseen, levyyn tai muuhun selvästi rajattuun kenttään, että sen keinotekoisuus unohtuu. Sillä ei ole mitään vastinetta sen paremmin luonnossa kuin mielikuvituksessamme, joissa näkömuistin häilyvät hahmot ilmaantuvat epämääräiseen rajoittamattomaan tyhjyyteen aivan kuin luolamaalauksessa. Luolamaalarit eivät millään tavoin kehystäneet tai merkinneet kuvakenttää erilleen ympäristöstä.”

(Fleming&Honour 2006, 40.)

Tämä rajattu kenttä, josta on tullut standardi ja siten neutraali, on kyllä välillä käytännöllinen juuri tuon neutraaliutensa takia. En koe tarvetta täysin hylätä tätä rajatun kentän perinnettä, mutta minua on yhä enemmän alkanut kiinnostaa myös muiden mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Kaksiulotteisen kuvan, maalauksen tai piirustuksen tekemisen lisäksi minua kiinnostaa myös kolmiulotteisempi työskentely ja tilan hyödyntäminen osana teosta. Nämä kiinnostuksen aiheet ovat vähitellen tulleet näkyviin taiteellisessa työskentelyssäni. Olen jo usean vuoden ajan vähitellen alkanut rikkoa taulun litteää pintaa ja suorakulmaista muotoa teoksissani.

5.2 Kolmiulotteisuuden kehitys teoksissani

Ensimmäisenä opiskeluvuonna liimasin samaan teokseen paperinpaloja, valokuvia ja karttaa. Se oli ensimmäisiä kollaasityyppisiä töitani.

Ensimmäisen vuoden loppunäyttelyssä kiinnitin paperille tehdyn teokseni gallerian seinälle teipillä ja naulalla niin, että ripustus oli olennainen osa teosta. Halusin varmaankin näkyvällä, hieman epäsiistin näköisellä teippaamisella ja naulan lyömisellä teokseen pienimuotoisesti protestoida taideteosten perinteistä siistiä ripustamista vastaan.

Toisena opiskeluvuonna pidin pienen näyttelyn, jossa jatkoin paperin leikkelemistä ja liimaamista. Toisen näyttelyteoksen muoto poikkesi hieman perinteisestä suorakaidemuodosta. Se oli muilta osin suorakaiteen muotoinen, mutta sen yläreunasta ulkoni pitkulainen uloke. Toisen, suuremman teoksen osana olin käyttänyt ”post-it”-lappuja, joten teoksen pinta ei ollut täysin litteä. Teokset roikkuivat lankojen varassa ja niihin kohdistettu valo synnytti seinälle erottuvat varjot.

Opinnäytetyönäyttelyssäni minulla oli esillä paperinen työ, jossa olin paperia repimällä, liimaamalla ja ompelemalla rakentanut muotoa. Olin myös piirtänyt siihen. Repale-niminen teos oli perinteisestä suorakulmio-muodosta poikkeava, pyöreähkö, epämääräinen muodoltaan ja jonkin verran siinä oli kolmiulotteista pintarakennettakin päällekkäisten paperikerrosten ansiosta. Näen ”Repaleen”

itselleni merkittävänä osana jatkumoa matkassani kohti kolmiulotteista työskentelyä. Se on ensimmäinen teokseni, joka poikkeaa täysin perinteisestä suorakaitteen muodosta. ”Repaleen” työstäminen jatkuu yhä maalaamalla ja olen myös suunnitellut tekeväni lisää samantyyppisiä teoksia.

5.3 Kolmiulotteisuuden tulevaisuus taiteessani

Suurin osa teoksista, joita edellä kuvasin, ovat mielestäni vielä hyvin vähäisessä määrin kolmiulotteisia tai tilallisia. Toisaalta minua kiinnostavat kaksiulotteisen ja kolmiulotteisen välimuodot, jollaisiksi joitain teoksistani ehkä voisi kutsua. Toisaalta haluaisin kuitenkin kokeilla, miten pystyisin ilmaisemaan asioita veistoksilla tai installaatioilla.

En tiedä, tulenko koskaan pääsemään kolmiulotteisuuden pyrkimyksessäni niin pitkälle, että tekisin veistoksia tai installaatioita, mutta tällä hetkellä minua kiinnostaa ainakin tehdä matkaa niitä kohti.

6 VERTAILUA – PAULIINA TURAKKA-PURHONEN JA OUTI HEISKANEN

Kun vertaan itseäni muihin taiteilijoihin, esimerkiksi Pauliina Turakka Purhosen ja Outi Heiskasen taide kiinnostaa minua. Löydän samaistumiskohtia heidän taiteestaan ja taiteilijuudestaan. Näen heidät esikuvina ja innoittajina itselleni sen suhteen, millaista oma taiteellinen työskentelyni voisi mahdollisesti olla tulevaisuudessa.

Pauliina Turakka Purhonen tekee sekä maalauksia, että tekstiiliveistoksia. Maalaukset ovat esittäviä ja kuvaavat taiteilijan arkista maailmaa ja ihmisiä. Veistoksissa taas on esittävyiden lisäksi mukana epätodellisuutta ja mystisyyttä. Veistosten aihe maailma kumpuaa keskiaikaisen kirkon kuvastosta, joka tuli Turakka Purhoselle tutuksi lapsuudessa (Martin 2011,8). Turakka Purhonen kierrättää veistoksiaan yhdistelemällä niitä uusiksi kokonaisuuksiksi. Veistosten hahmoista tulee siten eräänlaisia näyttelijöitä tai marionetteja, joista hän muodostaa erilaisia näytelmiä ja kuvaelmia. (Tihinen 2011,20.)

Graafikkona tunnettu Outi Heiskanen työskentelee monin tekniikoin. Erilaiset työskentelyn tavat kietoutuvat toisiinsa ja samat aiheet ja teemat kulkevat niissä luontevasti. Hän tekee grafiikkaa, piirroksia, maalauksia, installaatioita, ulkoteoksia ja on ollut mukana performatiivisessa taideryhmässä. Rakentaminen ja

purkaminen, ihminen ja luonto, ihminen ja eläin, muistaminen ja kuvittelu, tosi ja fiktiivinen, ovat hänen teostensa aiheamaailmaa, jotka limittyvät toinen toisiinsa. Hänen taiteensa on polveilevaa ja kerrostuvaa eikä se pyri ehjään kokonaisuuteen. Teoksissa on kulttuurisia viittauksia muun muassa kerronnallisuuteen, eri uskontoihin ja myytteihin. (Johansson 2005,218–251.)

On kiinnostavaa, että Turakka Purhonen tekee sekä maalauksia, että veistoksia. On myös mielenkiintoista, miten hänen taiteessaan maalausten ja veistosten maailma eroaa toisistaan. Veistokset, jotka ovat kappaleina tässä konkreettisessa maailmassa, kuvaavat myyttisiä ja yliluonnollisia asioita, kun taas maalaukset, jotka ovat kaksiulotteiselle pinnalle rakennettua illuusiota, kuvaavat enemmän arkista todellisuutta. Mielestäni siinä on mielenkiintoista ristikkäisyyttä. Näkisin, että Turakka Purhosen taide, sekä veistokset, että maalaukset käsittelevät jollain tavoin todellisuuden ja epätodellisen aihetta, mutta tekevät sen vain eri katsomiskulmasta.

Minua kiinnostaa erityisesti Turakka Purhosen veistokset, sekä niiden viittaus tarinoihin ja yliluonnolliseen, että niiden materiaali ja tekniikka. Itsekin maalausta opiskelleena, ja myös kolmiulotteisuudesta kiinnostuneena, on kiinnostavaa nähdä, kuinka Turakka Purhonen on työskentelyssään yhdistänyt nämä molemmat.

Outi Heiskasen koen itselleni jonkinlaisena taiteellisenä esikuvana, jonka taiteen maailmaan pystyn osittain samaistumaan. Luonto on jatkuva teema myös minun taiteessani tai oikeastaan elämä ja sen perustapahtumat, rakenteet, ra-

kentuminen, kasvaminen ja hajoaminen. Myös muut Heiskasen taiteen teemat tuntuvat minulle tutuilta. Hänenkin taiteessaan esiintyy erilaisia mielikuvituksellisia hahmoja, kuten minunkin taiteessani (vaikka ne minun taiteessani ovatkin tällä hetkellä vähentyneet)

Eniten Heiskasen taiteessa arvostan sitä, että hän on työskentelyssään käyttänyt ja yhdistellyt niin monia tekniikoita. Toivoisin omankin työskentelyni tulevaisuudessa olevan yhtä monipuolista ja yhteen punoutuvaa.

7 LOPUKSI

Taiteelliseen kehitykseeni sisältyy siis sekä muutoksia, että jatkuvia teemoja näiden neljän ja puolen vuoden aikana. Mitä haluaisin taiteeni olevan tulevaisuudessa?

Tällä hetkellä tuntuu, että haluaisin ainakin jatkaa pyrkimystä sisällyttää taiteeseeni lisää kolmiulotteisuutta ja installointia. Teoksiini vuosien aikana ujuttautunut ei-esittävyys on nyt säilynyt vahvana, mutta toivoisin, että onnistuisin palauttamaan taiteeseeni jonkin verran hahmoja ja kerronnallisia elementtejä. Vaikka ei-esittävän ilmaisun löytäminen onkin tuonut uusia ulottuvuuksia taiteeseeni, en ole valmis luopumaan kerronnallisuudesta. Tai ehkä kuvatessani tätä kiinnostustani, minun pitäisi puhua ennemminkin kuvittelusta kuin kerronnallisuudesta. Kuvittelin lapsena paljon. Pelkäsin näkymättömiä asioita. Pelkäsin, että pimeässä vaanii kauheita otuksia, mutta toisaalta olin pettynyt siihen, että todellisessa elämässä ei ollut ihmeitä ja taikaa, joista tarinoissa kerrottiin. Nyt aikuisena pystyy hyväksymään sen, että on erikseen fyysinen todellisuus ja mielikuvituksen maailma. Minua kiinnostaa näiden kahden välinen suhde, siitä kumpuava kerronta.

Nyt olen kynnyksellä, takanani neljä ja puoli vuotta opiskelijana ja edessäni elämä kuvataiteilijana. Tiedän, tai ainakin toivon, että kehitys ei tule päättymään tähän. Toivon, että tulen oivaltamaan vielä monia uusia asioita.

LÄHTEET

Honour, H. & Fleming, J. 2006. Maailman taiteen historia. Suom. Itkonen-Kaila, M. ym. 2., uudistettu painos. Helsinki: Otava.

Johansson, H. 2005. Maataidetta jäljittämässä: Luonnon ja läsnäolon kirjoitusta suomalaisessa nykytaiteessa 1970–1995. Helsinki: LIKE.

Laakso, H. Nautinnon kaleidoskooppi, Wolfgang Tillmansin valokuvista. Taide 4/2006, 25.

Martin, K. 2011. Pauliina Turakka Purhosen taiteesta. Teoksessa Martin, K. (toim.) Pauliina Turakka Purhonen: Pistoja&vetoja. Helsinki: Amos Anderson.

Mikkonen, K. 2005. Kuva ja sana: Kuvan ja sanan vuorovaikutus kirjallisuudessa, kuvataiteessa ja ikonotekstissä. Helsinki: Gaudeamus Kirja.

Pitkänen-Walter, T. 2006. Liian haurasta kuvaksi – maalauksen aistisuudesta. Helsinki: LIKE, Kuvataideakatemia.

Tihinen, 2011. ”Kuvassa näkee sen, minkä tietää itsestään”. Teoksessa Martin, K. (toim.) Pauliina Turakka Purhonen: Pistoja&vetoja. Helsinki: Amos Anderson.